

NOTRANJEC

Izhaja vsako soboto

in velja po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K. Posamezne številke po 10 vin. Na naročbe brez denarja se ne oziramo. Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani, Breg št. 12.

GLASILO
KMETSKE STRANKE NA NOTRANJSKEM.
Inserati

se računajo za celo stran 36 K, za $\frac{3}{5}$ strani 25 K, za $\frac{2}{5}$ strani 18 K, za $\frac{1}{5}$ strani 9 K, za $\frac{1}{10}$ strani 5 K, $\frac{1}{20}$ strani 3 K. Pri večkratni objavi primeren popust.

Cenjene gospode naročnike in inserento prosimo, naj poravnajo naročnino, oziroma račun upravništvu „Notranjca“ v Blaznikovi tiskarni do 1. julija, ker izide že naslednja številka „Notranjca“ v Narodni tiskarni.

Gg. dopisniki!

Otanite zvesti v dopisovanju ter naslovite odslej svoje dopise na uredništvo „Slov. Doma“ v Ljubljani, Narodna tiskarna. V novem listu bodo naše notranjske razmere prav tako v pošteve jemali, kakor v „Notranjcu.“

Uredništvo „Notranjca.“

Somišljeniki! Zaupniki!

Ako hočemo imeti vsestransko kmečki tednik, ki more uspešno pobijati upliv nasprotnega časopisja, se moramo vsi zediniti v delu za osrednje kmečko glasilo „Slovenski dom“, ki začne kot nadaljevanje, združenje in razširjanje kmečkih listov „Notranjec“ in „Belokranjec“ izhajati meseca julija v Ljubljani. Storite svojo dolžnost in zbirajte naročnike. Denar je pošiljati na „Upravništvo Slovenskega doma v Ljubljani, Narodna tiskarna“. „Slovenski dom“ bo veljal 2 K na leto, 1 K poluletno.

Upravništvo „Notranjca.“

Politične vesti.

Avstrijski cesar Francišek Jožef I. je za kranjske Nemce daroval 20.000 K. Med vsemi Slovenci vlada silno razburjenje radi te podpore našim najljubšim sovragom. Zdaj se je izvedelo, da celo ministrstvo o tem daru ni nič vedelo. Dar se je torej izvršil za

hrbtom vlade, kakor se to godi v absolutističnih državah. Opravičeno smo tedaj radovedni, kdo je avstrijskega cesarja pripravil do tega daru.

Kriza na Ogrskem se bol in bol ostri. Odstopilo je Vekerlevo ministrstvo. Ne ve se zdaj še, ali bo novi ministrski predsednik pristaš neodvisne stranke ali pa pristaš ogrskega kralja.

Slovenci proti laški univerzi v Trstu. Nemci so kupili laške glasove v državnem zboru z obljubo, da nastopijo za laško vseučilišče v Trstu. Slovenci stojimo na stališču, ali dobimo Slovenci tudi svoje vseučilišče obenem, ali pa nič! Kajti če enkrat Italijanom usta zamaše, potem znamo čakati, kdaj nas bodo toliko upoštevali, da z nami glasujejo. Zato pa le krepko v boj zoper Lahe. ...

Dopisi.

Iz Žirov. Krme bo pri nas letos tako malo, kot že dolga leta ne. Nekaj je temu vzrok še lanska suša in zima, drugo pa letošnja suša. Tako bo zopet slaba letina pritislila kmeta siromaka. Kmetско delo je že itak slabo plačano, ako pa ga pritiska še slaba letina, potem ga skoro ni večjega siromaka. Država pa, mesto, da bi se brigala za resnične potrebe ljudstva, za povzdigo kmetijstva, misli raje na nove topove, strojne puške in bojne ladije, mar bi se iz tega materijala gradili potrebni stroji in druge naprave in tista moč, ki jo pustijo naši mladeniči pri vojakihi, bi lahko služila zdravemu delu za povzdigo blagostanja. Država se pač skuša z državo in kar ena, mora storiti tudi druga, poreče kdo, resnica, toda to bo trpelo le toliko časa, dokler bodo ljudje nevedni, dočim prešine ljudi samozavest in napredni duh, da ne bodo videli v morilnem orožju idealov, potem se bo stvar polagoma predručala. V Ameriki nimajo velike stalne armade, ne vladajo klerikalci kakor pri nas, pa so vendar srečnejši Amerikanci kakor mi. In mi hodimo v Ameriko

po boljši kruh. Ako bi država skrbela za boljše šolstvo in izobrazbo državljanov za njih gospodarsko povzdigo, kaj vse bi se dalo napraviti! Toda vladajo le nekteri sebični špekulantje, večina nas pa smo njihovi sužnji. Nevednost je najdražja stvar in mati vsega slabega, tudi državnega zla. Ker nam ne pomaga država, pomagajmo si sami, berimo kaj, premišljajmo, učimo se ter delajmo vzajemno za povzdigo.

✓ **Iz Žirov.** Perko že več nedelj razklada „vzvišenost“ duhovništva in seveda tudi veliki pomen istega. To povzdigovanje samega sebe preseda že skoro vsem, jezi ga, ker se mu vsi brezpogojno ne klanjamo, ne posredujemo, ne odkrivamo itd. Da bi duhovščina rada imela ljudi tako v strahu, kakor kak surov podčastnik rekrute, nam je znano; bolj ko so ljudje nevedni, neuki, bolj lezejo popom pod suknjo in gospodje postajajo arogantnejši. Kdor se jim slepo ne pokorava, temu pa palico po hrbtišču. Svetujemo mu, da naj nas samostojne ljudi pusti v miru in mesto tega pazi na svoje „orle“ in M. hčere. Čuki so pri procesiji sv. rešnjega telesa, predno je bil končan zadnji evangelij, pušili cigaretko. Star mož V. S., ki je videl „orle“ pušiti in slišal njih pogovor: „Ti, a imaš še kej?“ „Glih za enkat potegnt je še“, jih je opomnil, da se ne spodobi. Če bi bil kdo nasprotnikov kaj podobnega napravil, to bi bil krik o surovosti in lažiizobrazbi; kadar pa čukovski ferkolini napravijo kako hudobijo, je vse dobro. Perko in Perkovci nameravajo popolnoma za-

treti vse, kar jim je nasprotnega, najraje bi nas postavili v „blažene čase sv. inkvizicije“, v kojih je bilo vse odvisno od sebičnih duhovnikov. Toda mi smo prepričani, da bo poprej sfrčal iz Žirov fanatik Perko kakor bo kaj škodoval samostojnim in razumnim občanom. Vse njih delovanje obstoji v bleedi zavisti, hujskanju, zvijačah in lažeh. Tako ravnanje pa nam prav nič ne škoduje, ampak koristi. S takimi sredstvi se borijo, spričuje pismo, ki so ga narekovali klerikalni možgani in je bilo poslano nekemu tukajšnjemu naprednjaku. Da se junaček pisma ni upal pod svoje oslarije in laži podpisati, se razume, ker potem bi ga bil dotičnik lahko tiral pred sodišče in ga krcnil po neumni „gofli“. Da bi tukaj navajali pismo, je preneumno in obsežno. Lahko pa le nekaj citiramo. Med drugim piše: „Vam ni nikdar prav enkrat jim očitati (M. hčeram) pobožnost, drugič pa pregreho — čeravno po Vaši morali ni nobena reč greh. Jezuvitizem. Vsak vendar ve, da ravno klerikalec sme napraviti kar se mu zljubi, samo da je klerikalec, pa ni ničesar „greh“. Mi Vas sodimo iz stališča Vaše morale in dokazujemo, da ne živite dosledno po svojih naukih, dokazujemo, da M. družba in čukarija tudi v nravnostnem oziru ne koristi mladini, ampak škoduje, ker ravno iz vrst teh navideznih „vzorov“ izhajajo propalice. Vi pri nas zagrabite za vsak pezdir in kričite, pa vendar ne morete nič posebnega povedati, pomagati si morate z lažmi in podlim obrekovanjem. V pismu se trdi, da je

Listek.

Nekaj cerkvene zgodovine.

(Konec.)

A. Največja brezmiselnost je, slepo verovati v to, kar so si drznili izmisliti pojedini ljudje samovoljno brez preiskovanja, tembolj neumno je verjeti, ako si prisvoja kak človek celo pravico, drugim ljudem ukazati, da morajo biti njegovih misli. Že nauk o izvirnem grehu je dokaz velike prismojenosti in nič družega, kakor trmaste razložitve mozaične (temne) prazgodovine židovskega naroda, a še večja blodnja je, ako se trdi, da je bila jedna sama oseba od tega „izvirnega greha“ izvzeta, oproščena, da je bilo pri spočetju te osebe „podedovanje“ tega podedovanega greha izključeno. In vendar se je to v razsvetljenem 19. stoletju dne 8. decembra 1854 l. resnično zgodilo. Tega dne je izdal papež Pij IX. dogmatično listino, s katero je zaukazal vsem kristjanom verovati, „da je preblazena devica Marija v prvem trenutku svojega spočetja po posebni milosti in posebnem privilegiju božjem, bila od vsakega madeža izvirnega greha oproščena.“

B. Zloglasna enciklika z dne 8. decembra 1864, oziroma dostavek imenovan „silabus“, vsebuje prokletstva vseh „zmotnjav časa“ v 80. stavkih in jezuvit Šne-man je raztolmačil prestopke teh zmotnjav tako, da

sme cerkev tiste tudi z ječo, palico in prognanstvom kaznovati. Kaj se še hoče več? Samo grmad še pogrešamo!

C. Vrsta takih papeževih činov se je mogla končati jedino s činom jednake ali še večje vrednosti, z dogmatizovanjem papeževe nezmotljivosti. Dne 18. julija 1870 je izdal Pij IX. listino, s katero je papeža nekako bogovom proglasil, in menihi, nune in afričanski divji cuavi so mu v odobrenje ploskali. Zbralo se je 767 glasovanja opravičenih cerkvenih dostojanstvenikov na tem cerkvenem zboru, a mnogo tistih, med njimi tudi hrvaški rodoljub pokojni djakovski biskup I. I. Stros-majer, zapustilo je prej Rim, uvidevši, da papeževemu pretiravanju in njegovi prenapetosti ni mogoče priti v okom.

Kdor od sedaj naprej reče, da rimski papež ni nezmotljiv in njegovi izreki, brez priznanja cerkve niso nespremenljivi — ta je proklet (seveda le od vseh goljufov.)

Za časa vladanja Leona XIII. je vredno, da omenimo še občeznano zgodbo francoskega pisatelja Taksila, ki je potegnil kakor še nobeden rimsko cerkev in podal nov jasen dokaz za nezmotljivost cerkve. Zadnja Svo-bodna Misel ga opisuje takole:

Leo Taksil se je rodil 21. marca l. 1854. Hodil je v samostansko šolo. Že kot otrok je sovražil duhovne učitelje, ker so ga vedno denuncirali njegovemu strogo

„Notranjčev“ dopisnik lažnik. Zakaj pa ga vendar ne tožite in pred sodnijo ne dokažete? Zato, ker veste, da je vse, kar se je v „Notranjcu“ pisalo, resnica in Vi ničesar oveči ne morete! — Glede „Žnidarčkovega“ stopite k g. Josipu Žakeljnu, čev. mojstru na Dobračevi, pa Vam blage volje pokaže knjižico, s katero se postavlja kot oblastveni varuh čez njega. Da bi bil strogo kaznovan, je enkrat ena, če bi mu ne bili prizanesli. Storilo pa se je zato iz tega vzroka, ker je njegov oče pošten in dober človek, ki je svoj čas pri mlekarni že brezplačno delal. Nepodpisani klerikalci se vtika še v osebnosti, bolezni itd. Vprašamo, ali še nikoli ni bil noben klerikalec bolan in nesrečen? Pa tudi okrog zdravnikov imajo opraviti. Dalje piše: Kdo pa je kriv, da se mladina pohujšuje? „vi, vaši časniki, vaši govori, ker pravite, ni Boga, ni duše — vse le naravno, vse le slučajno“. Glede Boga menimo, da smo vsaj tako dobro poučeni kot klerikalci. Ljudi brez duše pa poznajo samo klerikalci, v tem jim damo prednost. Garjevih pa iščite v svojih vrstah, ker je ravno klerikalna mlada in klerikalni narodi so najbolj garjevi, najbolj topi in leni ter potlačevani. Vi veste torej, da se brez božje volje ničesar ne zgodi. Dobro, potem je božja volja tudi, da mi živimo in se z vami bojujemo. Božja volja je, da se širi svobodna misel in povsod nastopa zmagonosno. Božja volja je, da se tukaj bojujemo med sabo in da si morate vi pomagati z lažmi in hinavščino. In ker ni božja volja, da bi mi pred

Vami poklekovali, se vam odkrivali in klanjali, zato se tudi ne bomo. Pograbili bomo uma svitle meče in vihteli proti Vam, ker je tako božja volja.

Domače vesti.

Volila pokojnega gospoda Frana Lavrenčiča. Revežem občine Unec, kjer je bil njegov oče rojen, je zapustil 10.000 kron. postojnskim revežem tudi 10.000 kron, ljubljanskim 10.000 kron in Glasbeni Matici v Ljubljani tudi 10.000 kron. Ta narodnjak naj bo nam vsem v zgled. Marsikdo ne ve na starost, komu bi svoje prihranke zapustil. Pvi so sorodniki — potem so na vrsti domači reveži in bolniki. Zelo potrebna so pa tudi slovenska društva, ki stremijo za tem, da bi se slovenski rod povzdignil. Tako je sestavil blagopokojni gospod Lavrenčič svojo oporoko. Blag mu zato spomin!

Pröstraneg — Prestranek. Kadar vidim ta poštni pečat, se razsrdim. To je c. kr. zasmehovanje slovenskega imena! Ali ne pomaga nobena pritožba! Vsak kraj naj ima le eno — pravilno pisano ime! Na Slovenskem le slovensko!

Naš rojak gospod Mlekuž iz Loža je podjeten mož. Izmislil si je, da bo izdeloval v Ljubljani zavrtnice (kravate). Koliko denarja se je že oddalo drugim za ta mali, vsakemu moškemu potrebni predmet. Že-

katoliškemu očetu. Pozneje je postal žurnalist. Bil je ženijalen mistifikator 21. februarja l. 1881 je bil sprejet kot učenec med prostozidarje. Toda že 5. oktobra istega leta so ga odslovili radi neznačajnosti. Vsega skupaj je bil v loži trikrat in s prostozidarstvom ni imel niti pravega pojma.

Ravno v tem času so zopet začeli jezuitje prav živo slikati nevednemu ljudstvu hudiča in njegovo delovanje. V 19. stoletju v dobi velikanskega napredka znanosti je bil že skoro popolnoma izginil strah pred hudičem v ljudstvu. Bila bi pa to največja škoda in nesreča za duhovnike in cerkev, če bi svet pozabil na hudiča in se ga nehal bati. Zato so šli jezuitje brž na delo in zopet začeli vzbujati stare bajke o hudiču in peklenskih mukah. V delokrog so potegnili tudi prostozidarje češ, da so v zvezi s hudičem. Na čelu jezuitom pa je stal „filozofski“ papež Lev XIII, ki je 20. aprila l. 1884 dal poslati „pastirski list vsem škofom sveta“ („Humanum genus“), kjer prav nesramno nastopa proti prostozidarjem in jih prav surovo napada, kot „ljudi v oblasti satanove države in peklenskih moči, obsedeni z upornim duhom satanovim“. Tako je papež sam dal podmet k najbolj blazni svetovni komediji. Ta papeževa bula je pripravila Taksila k temu, da je hotel izrabiti razpoloženje cerkvenih krogov z ozirom na satanizem v svoj denarni prospeh. Šel je v tabor nasprotnikov prostozidarjev, k jezuitom v rimsko cerkev. Ti so ga sprejeli z velikanskim veseljem in njegovo „spreobr-

njenje“ dne 23. aprila l. 1896 se je slavilo kot nenačuden triumf cerkve.

Da bi si pridobil Taksil naklonjenost cerkvenih dostojanstvenikov, se je izdajal za zakletega sovražnika prostozidarjev. Izdajal je knjigo za knjigo proti prostozidarjem. Pisal je neverjetne stvari, kako časte framazani Luciferja, kako prihajajo hudiči v framazonske lože, kako hočejo framazoni vstanoviti satanovo cerkev, pisal je o „oboževanju satanovem“, da časte Luciferja kot dobrega, krščanskega Boga, pa sramote, prebadajo hostije itd. Polagoma je dobil Taksil še nekaj pomočnikov v svojem delovanju. Pisali so take stvari, da bi človek mislil, da je nemogoče dobiti človeka, ki bi verjel takim neumnostim. Ne morem se spuščati v podrobnosti. Hočem naštetati le nekaj stvari iz njih znanosti o satanizmu, pisali so: o satanskem haremu, hudiču kanonirju, o hudičevem okostnjaku, o žvižgajočem hudičevem telefonu, o kemičnem laboratoriju v peklu, o hudiču kot listonošu, o volapiku kot občevalnem jeziku hudičev, o avdijenci pri ravnatelju satanskega laboratorija, o hudiču — krokodilu, ki igra na glasovir, o hudičevi nevesti mis Diani Vagenovi, potem so pisali povesti o galantnosti zaljubljenih hudičev itd. itd.

Take stvari! In vendar so se ljudje kar trgali za take publikacije in verjeli vsem nesmislu. Taksil in njegova družba pa so se posmehovali neumnežem in spravljali lepe denarce, ki jim jih je nesla trgovina z ljudsko zabitostjo, s katero so oni tako izborno špeku-

limo, da bi podjetje vspevalo! Živela slovenska obrt in podjetnost! Nihče naj bi ne nosil druge zavrtnice kakor take, ki je izdelana doma!

Utonila sta v nedeljo v Vipavi v Mirnu 23 letni mladenič Rudolf Markič iz gor. Vrtojbe in 18 letno dekle Marija Silič iz Orehovelj. Peljala sta se namreč dva zaljubljena para čez Vipavo iz Mirna v Orehovlje. Ko so bili blizu kraja, začel je Markič čoln gugati z namenom, ženske oplasiti in je tako prevrnil čoln. Utonil je Markič in ljubica njegovega prijatelja.

Na smrt obsojen je bil 9. t. m. Anton Nanut iz Štandreža, ki je 28. februarja ubil ljubico s trikratnim strelom iz revolverja. Dvakrat je tudi nase streljal, pripeljan je bil v bolnišnico, kjer je ozdravel in bil sedaj sojen. Obravnava se je končala ob 3. uri po polnoči. Ko se je prečitala obsodba, je zagnalo občinstvo glasen hrup, toliko, da ni naskočilo porotnike. Ti so glasovali na vprašanje ali je kriv Nanut umora 8 z da, 4 z ne. Porotniki, ki so skoraj vsi posestniki s kmetov, najbrže niso znali razsoditi krivdo umora ali uboja. Vsekako pa se je čuditi, da je Nanut obsojen na smrt na vislicah, enako kakor je bil obsojen Fedransperg, ki je v Trstu umoril žensko, jo razkosal z nožem in je imel že prej na vesti več zločinov. Torej mladenič Nanut, ki je streljal ljubico iz ljubosumnosti, ker jo je pošteno ljubil, a ga je hotela zapustiti, enako kazni. On brez nje, kakor se že navadno pove, ne bi mogel živeti, in tako je streljal na njo in hotel spraviti tudi sebe. Če primer-

jamo ta dva slučaja, se je res čuditi, da sta dobila oba enako kazni. Radi obsodbe so se vložili protesti in pride najbrže do nove obravnave.

Nova slovenska trgovina Lenasi in Gerkman v Stritarjevi ulici, (ki pelje od frančiškanskega mostu do mestne hiše) ima posebno okusno in dobro blago, zato jo priporočamo kar najtopljeje.

Računski listki družbe sv. Cirila in Metoda bi bili lahko zdaten vir dohodkov, če bi se vsi zavedni rodoljubi posluževali pri plačilih teh listkov, žal, da je še mnogo tvrdk, ki nimajo teh listkov. Letoviška sezona je tu, gostilničarji po letoviščih, ste že naročili listke? Slovenci zahtevajte vsepovsod naše listke!

Pisarna družbe sv. Cirila in Metoda ima prav lepe, nove, originalne razglednice v zalogi. Pričakujemo naročil! Motiv: „Iz narodnega življenja Slovencev.“

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal gospod Ignacij Fok, tovarnar v Kranju 400 K kot prispevek od prodanega mila za prvo in drugo četrletje. Tudi milo daje lepe dohodke naši družbi. Slovenke, sezite vse po narodnem milu!

Kakor stari, tako mladi! Ptujski nemški mestni učenci in otroci, ki zahajajo v nemški otroški vrtec, napadajo slovenske otroke iz okolice s palicami in s kamenjem, kakor poroča celjski „Narodni dnevnik“. Dne 7. m. m. je bil neki slovenski deček s kamenjem na glavi znatno ranjen. Deklice pretepajo s palicami in jih psujejo.

lirali. Ko je včasih kdo Taksila opozoril na kako stvar, ki bi vendar znalo ljudem odpreti oči, ker je bilo že preveč preneumno, je ta vedno odgovoril: „Le brez skrbi, ljudska neumnost nima mej.“ Taksil je bil tudi pri papežu Leonu XIII. v privatni avdijenci. In sveti oče je njegovo goljufijo blagoslovil.

Vse te bedastoče, ki si jih je izmišljal Taksil & komp. pa so pridno razširjali klerikalni časopisi in izdajali vse za svete resnice. Izdajali so knjige, kjer so propagirali to znanost o satanizmu. Cerkveni krogi so to tudi izborno izrabljali v politične svrhe. V Belgiji so klerikalci ravno s tem agitacijskim sredstvom l. 1894 zmagali nad socialnimi demokrati in liberalci. Seveda, da je ta hudičeva propaganda nesla duhovnikom tudi mnogo denarja.

Radi tega satanizma je bil sklican cerkveni zbor v Trient, kjer je igral lajik Taksil glavno vlogo. Častili so ga kot svetnika in mučenika. On pa jih je tako vlekel. Ko mu je bilo te komedije dovolj, se je sam razkrinkal in povedal, kako se je norčeval iz celega katoliškega sveta. Osramočeni so bili sedaj vsi cerkveni dostojanstveniki, ki so šli tako lahkoverno na lim Taksilu. Tudi slovenska duhovščina je bila deležna te blamaže, „Slovenec“ in za njim vse klerikalno časopisje je pridno prepisavalo iz nemških klerikalnih listov Taksilove izmišljotine. Katehetje so po šolah govorili samo o tem, kako se prikazuje hudič frامasonom. Dušni pastirji pa

so po lecah tako razpravljali o tej stvari da so kmetom kar lasje vstajali. Katoliška bukvarna pa je izdala o Taksilu in njegovih „razkritjih“ posebno knjigo. Ko pa je prišla goljufija na dan, so jo kupovali od ljudi nazaj.

Klerikalci se potem niso znali nič bolje zagovarjati — da bi zakrili svojo velikansko blamažo — kot da so trdili da je vse to, kar je napisal Taksil, naredil po naročilu prostozidarjev. Na ta način je tudi solze, katere je prelil papež Leo XIII. nad „hudobijami“ prostozidarjev, naročili prostozidarji sami. Kljub temu, da je ta Taksilova goljufija povzročila pri pametnih ljudeh le zasmeh, dobimo še danes v spisih katoliških učenjakov in klerikalnih časopisih citate iz teh Taksilovih bajk. Celo na Ruskem se klerikalci kaj pridno poslužujejo teh Taksilovih izmišljotin.

Kaj bodo še vse odkrili cerkveni učenjaki, se ne ve, vendar bo evropsko ljudstvo čedalje manj dostopno verskim dogmam in nesmiselnim ceremonijam. Misjonirat bojo mogli iti v Afriko in Azijo.

Sklepamo to razpravo z zadnjo kitico Aškerčevega „Grešnika“.

„Le misli, Ambata preljubi!
Le dalje ves svet premišljuj!
Da misliti bi greh bil morda —
Brahmanom*) tega ne veruj!“

*) Duhovnikom.

Slišali so se med drugimi pozivi: Nabijmo jih, kakor dne 13. kimovca! (Tu mers durhhaun, vi am 13. September). Zlasti mnogo trpe slovenske deklice iz ptujske okolice. Takšen sad rode nemške šole.

Ne govori s tujci, ki žive delj časa med nami nemški in laški. V slovenski deželi imamo pravico zahtevati, da se tujci, ki žive med nami, nauče našega jezika. Dozdaj smo se mi trudili s tujim jezikom, zato nas teptajo. — Ne zasramuj svojega jezika z nemškimi ali laškimi vlogami v c. kr. urade! Nemški uradniki se nam smejejo, slovenski morajo molčati, a krči se jim srce zaradi te neznačajnosti. Zahtevaj povsod slovenske tiskovine — tudi tam kjer jih dozda še nimajo, n. pr. pri železnici. Taka pritožba je opravičena in bo izdala. Uradniki ne morejo sami od ravnateljstva zahtevati takih tiskovin — pač pa je narodna dolžnost onih, ki imajo opravka v uradih, ki plačujejo vozarino in vozino železnicam, zahtevati od uradnikov in višjih uradov, da se slovenski jezik ne sramoti.

V prevdarek. Opazujemo, kako pridno skrbi nemški rod zase. Kot čebelice v svoj panj nosijo Nemci v svoje zavode, svojim trgovcem denar. N. pr. mnoga leta so nosili Nemci (s pomočjo neumnih Slovencev) v svojo Kranjsko hranilnico (nemško kranjsko šporkaso) da je bilo notri 65 milijonov. To niso mačkine solze. S tem denarjem živijo lahko Nemci mnogo let brez dela v Ljubljani. Učimo se od nemškega naroda! Nosimo svoj denar v svoje zavode, samo svojim ljudem! Naravno je, da vsak rod drži nase, da skrbi za svoje — le stari Kranjec — ta se ne zmeni za svoj rod, ali bo napredoval — ker samo misli, da je dobro, če raste trava le, dokler sam živi. Kdor slovensko mlačnost premišljuje, mora zajokati. Če bi bili vsi zavedni, bi bil slovenski rod čislán kot so drugi. Malo nas je, a bi bili premožni. Tako nas pa brcajo, streljajo, teptajo in smešijo. Stariši, trudite se, da bodo vaši otroci taki kakor pridne čebelice, da bodo porabili dohodke najprej sami zase, za svoje ljudi, za svoj narod, da bodo zavedni, ter ne bodo nosili v tuj panj, ampak vselej in povsod v svojega.

Spored slavnosti pevskega društva Slavec v Ljubljani: Sobota, dne 26. junija: Sprejemanje gostov. Ob 8. uri zvečer sestanek na vrtu „Narodnega doma“ Nedelja, dne 27. junija dopoldne: Sprejemanje gostov. Ob 10. uri zbirališče vseh društev in gostov v „Narodnem domu“. Ob 1/2 11. uri prva pevska vaja za skupne zборе v veliki dvorani „Narodnega doma“. Ob 1/2 12. uri slavnosten spreved po mestu. Popoldne: Ob 2. uri slavnosten banket v veliki dvorani hotela „Tivoli“ (Švicarija). Ob 4. uri velika ljudska veselica v „Zvezdi“ in na Kongresnem trgu. Ponedeljek, dne 28. junija dopoldne: Ob 8. uri skupen zajtrk na vrtu hotela „Tivoli“. Ob 11. uri slavnostno zborovanje v veliki dvorani „Nar. doma“. Popoldne: Ob 1/2 1. uri druga pevska vaja za skupne zборе v veliki dvorani hotela „Union“. Ob 1/2 2. uri obedi skupni in posameznih restavracijah. Ob 3. uri ogled mesta, muzeja itd. in ogled okolice raz ljubljanskega

Gradu. Ob 8. uri zvečer slavnosten koncert v veliki dvorani hotela „Union“. Po koncertu: Komerz na vrtu tega hotela. Torek (praznik), dne 29. junija: Ob 6⁰² zjutraj izlet v Postojno (vstopnina v jamo 1 krono), ob 3⁰⁴ popoldne iz Postojne v Trst (prihod ob 5³⁵). Dne 30. junija ogled Trsta, znamenitosti in po morju v Miramar. — Dne 1. julija ob 7⁴⁸ zjutraj iz Trsta na Bled (prihod ob 11¹⁵ dopoldne). Vožnja po jezeru, izlet v sotesko in k slapu v Vintgar. Zvečer poslovitev in razhod izletnikov. Slavnostni odbor.

Opozarjamo na današnji oglas Kolinske tovarne za kavine primesi, o katerih podajamo naslednje poročilo, da seznanimo slovensko javnost s tem slovanskim podjetjem. Kolinsko tovarno za kavine primesi je poklical v življenje arhitekt Č. Krička, ki je že leta 1894 izdelal vse priprave za ustanovitev te tovarne, kakor tudi za zgradbo sušilnic za cikorijske korenine. Leta 1895. je bila dograjena nova tovarna v Kolinu in sušilnice v Rečianih in istega leta se je že pričelo z izdelovanjem in razpečevanjem Kolinske cikorijske. Mlado podjetje se je moralo v početku svojega obstanka boriti z raznimi težkočami, kajti tudi na Češkem je še pri večini konzumentov vladalo napačno mnenje, da slovanski izdelek po svoji kakovosti ne more dosegati nemških izdelkov. Vztrajnosti ustanoviteljev pa se je vendar posrečilo polagoma pospešiti razvoj podjetja in pridobiti stalen krog odjemalcev za slovanski izdelek. Zanimanje za to podjetje se je nepričakovano pomnožilo, ko se je leta 1898. pretvorilo podjetje v delniško družbo češkomoravskega trgovstva s temeljno glavnico 600.000 K. Rapidno se množeci promet je primoral družbo, da je ustanovila podružnično tovarno v Prostějovu na Moravskem, v kateri namen je bila izdana nova emisija delnic v znesku 400.000 K. Obe tovarni se nahajata danes v najživahnejšem obratu in nemški konkurenci je bil z dosedanjimi imenitnimi uspehi tega podjetja zadan občuten udarec. Letos je napravila družba v svojem razvoju pomemben korak naprej s tem, da je od g. Ivan Jelačina kupila tvrdko in varstveno znamko „Prve jugoslovanske tovarne za kavine surogate v Ljubljani“ ter se tako približala narodnemu trgovstvu na slovanskem jugu. Delniška glavnica je bila za prve potrebe zopet zvišana za 200.000 K, katere delnice so bile določene v nakup slovenskim, hrvatskim in srbskim trgovcem. V Ljubljani seveda družba še v tekočem letu popolnoma novo po najmodernejšem načinu urejeno tovarno, tako da postane Kolinska tovarna za kavine primesi podjetje vsega slovanskega trgovstva in tudi v naših krajih doseže ono stopnjo v tej industriji. ki jo zavzema dosedaj nemška konkurenca. Podjetju, ki prinese v Ljubljano novega gospodarskega napredka, želimo na slovanskem jugu najboljšega uspeha ter njega izdelke vsem slovenskim rodbinam najtopleje priporočamo.

Po svetu.

Spomenik pri Trbižu. Kipar Kasin je te dni izgotovil krasen spomenik, ki se bo postavil v spomin naših hrabrih braniteljev od leta 1809. Na kamenitem podstavku stoji vojak, pozorno gleda v daljavo, naslonjen je na puško. Soha vojaka je 5 metrov visoka in napravljena vsled svoje priprostosti mogočen utis na ogledovalca.

Listnica upravištva.

G. V. S., St. Louiz v Ameriki: Naročnina za Ameriko je 6 K.

Loterijske številke.

Trst 19. junija	.	.	.	.	.	5	51	78	20	33
Prag 23. junija	.	.	.	.	.	1	45	42	47	67

*Ne najdražje, ampak najcenejše so Pe-
katete, ker se zelo nakuhajo in se jih malo
potrebuje!*

Zahvala.

Podpisano vodstvo se iskreno zahvaljuje slavni
okrajni hranilnici in posojilnici v Idriji za velikodušno
darilo 50 K, katere je slavna hranilnica blagovolila
darovati ubožni in učeči se mladini v Žiréh.

Šolsko vodstvo v Žireh,

22. junija 1909.

Pavel Šilc, šolski vodja.

FRANC KRAIGHERkrojaški mojster v Ljubljani
Kongresni trg 5 (Zvezda).Priporočam se za izdelovanje
oblek za gospode.

Domače in inozemsko blago imam vedno v zalogi.

Cene zmerne! Delo solidno!

Postrežba točna.

Zastopnik

valjčnega mlina **Vinka Majdiča** iz Kranja
Slavoj Jenko ima zaloge za odjem na debelo
v Trnovem in Podgradu.

Trgovci: „Svoji k svojim.“

Trpežni folc

navadno strešno opeko „**Kavljar**“ in
zidno opeko izdeljuje ter ima v zalogi

Karol Jelovšek

c. in kr. dvorni založnik opek na Vrhniki.

Zahvala.

Za ljubeznivo sočutje ob bridki izgubi, ki nas je
zadela, izrekamo najtoplejšo zahvalo.

V imenu žalujočih ostalih:

rodbina Lavrenčič.

V LJUBLJANI, dne 16. rožnika 1909.

Kolinska tovarna za kavine primesi v Ljubljani

priporoča slovenskim rodbinam

„Kolinsko“, „Zvezdno“ in
„Ciril - Metodovo“ cikorijo

Št. 45.

Razpis.

Na petrazredni ljudski šoli v Postojni je popolniti s **1. septembrom t. l.** mesto šolskega sluge z letno plačo **600 K**, s prostim stanovanjem in prosto kurjavo.

Prošnje je vlagati semkaj do 15. julija t. l.

Prednost imajo tisti prosilci, ki so vešči vrtnarstva in godbe.

Krajni šolski svet v Postojni,
dne 22. junija 1909.

Pozor krčmarji!

Kadar kupujete **vino** ali **rakijo** ali ob času zorenja grozdje, se Vam priporočam. Stanujem v Poreču že mnogo let in poznam popolnoma tukajšne razmere glede dobrih in manj dobrih vin in se zatorej priporočam vsem krčmarjem, naj se zanesljivo obračajo name pismeno ali ustmeno, ker posredujem v vseh razmerah.

Martin Sreboth, trgovec
Poreč, Istra.

V korist „Družbe sv. Cirila in
Metoda“

ČEŠKO PIVO

Ceške delniške pivovarne v
Č. Budejovicah

■ ■ ■

Zalogi za Notranjsko:

Postojna Trnovo
na Kranjskem.

Nova slovenska trgovina!

Lenasi & Gerkman, Ljubljana.

Priporoča za pomlad in poletje: Najnovejše kamgarne in druga sukna za moške obleke. — Novosti raznega volnenega blaga za ženske obleke in bluze. Najrazličnejših vrst batisti, sateni, kambriki. — Velika zaloga perilnega blaga, šifona, gradelna, blaga za rjuhe in platna vseh vrst. — Fine garniture, odeje, preproge in zavese. — Solidne cene in točna postrežba!

Svoji k svojim!

Pozor! Kmetje! Pozor!

SVOJI K SVOJIM!

Popolnoma varno in najbolje naložite denar v

Kmečki posojilnici

— v LJUBLJANI —

(nasproti Figovca — v lastni hiši na Dunajski cesti).

Kmečka posojilnica v Ljubljani podpira kmetovalce in je pravi kmečki denarni zavod.

Vloge se obrestujejo po $4\frac{1}{2}\%$

V kmečki posojilnici je naloženo že **nad 15 milijonov kron.**

Rezervni zaklad čez K 300.000.

Za varnost pa še neomejeno jamči nad 3000 članov.

Kmečka posojilnica je edin slovenski denarni zavod, ki je vpeljal hišne nabiralnike vlog.

Svoji k svojim, kmetje!

Svoji k svojim, kmetje!

Kmečka posojilnica sprejema hranilne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar.

Notranjska posojilnica v Postojni

registrovana zadruga z omejenim poroštvom.

Posluje vsak torek in petek od 9.—12. ure
— dopoludne. —

□ □ □

Obrestuje hranilne vloge po $4\frac{3}{4}\%$ od dne vloge do dne dviga brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje sama.

Daje posojila proti vknjižbi po $5\frac{1}{2}\%$ in amortizaciji najmanj $\frac{1}{2}\%$, na osebni kredit po 6% .

□ □ □

Prošnje za posojila se sprejemajo le ob torkih, posojila se izplačujejo le ob petkih.